

CATALANITAT

SETMANARI NACIONALISTA REPUBLICÀ

Any II

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ:
Centre Nacionalista Republicà:
Rambla de la Llibertat, número 33, primer pis.
Tots els treballs firmats són de la
responsabilitat dels seus autors. No s' retornen
els originals

Girona, 28 de Maig de 1911

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Girona 1'50 Ptes. Trimestre
Fora 2 " " "
Extranger 12 " " Any

Núm. 43

ANUNCIS A PREUS CONVENCIONALS

CARTA OBERTA ALS REPUBLICANS DE GIRONA

Companys en democràcia:

Després de la conversa que varem tenir plegats, ara fa 18 dies, amb els federals, els nacionalistes republicans y els socialistes de Girona, l'acord pres en el Centre de Unió Republicana ens ha entrat a tots. Amb aquestes indecisions ja podeu prepararvos a veure com la causa lliberal va perdent tota la forsa que tingui a la ciutat y a presenciar la desfeta en totes les eleccions dels organismes democràtics.

En el vostre acord hi ha un error fonamental que fa impossible la seva actuació. Vosaltres partiu de la base que la conjunció republicana-socialista es un partit. Y així ni es ni pot ser veritat. La Conjunció, com ho diu el seu nom, es una reunió accidental de partits, però no es un partit. Si ho fos o volgués serho, la U. F. N. R. se'n sortiria y els socialistes també.

Els partits o comunions que integren la Conjunció conserven en absolut la seva independència dogmàtica, la pròpia organització interior y fins la llibertat de la seva conducta en tot allò que no la condicioni la finalitat limitada que'ls ha conjuncionat. Un socialista y un federal nacionalista són tan socialistes y federals nacionalistes abans com després d'entrar a la Conjunció.

Per això la Conjunció no té cap programa fora de l'objecte especial de la seva existència, ni té cap organització fora dels Comitès que constitueixen els representants dels partits o comunions conjuncionats, ni té cap altra actuació que la derivada dels acords presos per tirar endavant lo que ha donat lloc a la concòrdia.

Tothom es lliure d'adherir-se a la Conjunció y aquesta es ben lliure d'admetre fins les adhesions individuals. Però fora de les grans personalitats que poden lluir amb la seva llum pròpia, ningú pot demanar res a canvi de la seva entrada si no constitueix un partit o una comunió política.

A Catalunya hi ha dos partits republicans: el de la U. F. N. R. y el dels radicals lerrouxistes, y un partit socialista. Tot lo demés són restes

d'antigues organitzacions molt respectables, però no són partits. La majoria de federals y la majoria de la Unió Republicana han entrat en la U. F. N. R.; però a Sabadell, a Vilanova y en altres punts queden federals que encara no han entrat en la nostra comunió, com queden alguns nuclis de la Unió Republicana que tampoc venen amb nosaltres.

Y no obstant, ¿quí negarà que a Catalunya no queden més que dues grans organitzacions republicanes, la de la nostra Unió y la dels radicals lerrouxistes? S'explica la subsistència dels altres restes per les circumstàncies de la localitat aont perduren, però es evident que ha desaparegut tota explicació general de la seva vida.

Per això vosaltres, els amics de la Unió Republicana de Girona, teniu tres camins a seguir: adherir-se a la U. F. N. R. o bé ingressar en el lerrouxisme o constituir un partit nou. Les raons que hi ha per a que subsisteixi a Madrid l'antiga Unió Republicana no hi són a Catalunya aont tots els ideals d'aquella foren recollits per la Unió Federal Nacionalista Republicana.

Lo que no pot ser ni ho entendrà ni ho acceptarà ningú es que volgueu crear a Girona un partit de Conjunció republicana-socialista, perquè la Conjunció no es un partit. Però encara que així fos possible, ¿cóm s'entendria que us anomenessiu d'Unió Republicana si per comptes de practicar la concòrdia anaveu de fet a constituir un partit nou? La Conjunció no pot ser un partit més y la única manera lògica d'ingressar en ella es adherint-se a un partit dels que la constitueixen.

¿Per qué no us heu de decidir de una vegada? Si a dintre de les vostres files hi ha pensaments diferents, més val que us dividiu vosaltres abans de pertorbar la política republicana de Catalunya creant un partit més. Els lerrouxistes que se'n vagin amb en Lerroux y els que no ho siguin que vinguin amb nosaltres.

En la U. F. N. R. hi tindreu tota la llibertat y autonomia que tenen en les nostres bases els organismes municipals. Per la massa que sou us endureu de fet la hegemonia a dintre

dels grups de Girona. ¿Per qué aneu a consagrar una desunió més? ¿Qué no ho veieu que'l poble no les vol tantes divisions y capelletes? A la Conjunció no més hi han dos partits que tinguin organització general a Catalunya: la Unió Federal Nacionalista Republicana y el Socialisme. Entreu en qualsevol d'aquestes dues comunions polítiques y ens podrem entendre. Però a fora d'elles, no.

PERE COROMINAS

Barcelona, 25 de maig de 1911.

El problema social

i el socialisme

(D'una conferència.)

Jo no sabria pas concebir la llibertat sense el socialisme. Aquella sense aquest me semblaria una abstracció. El socialisme avui es admés aduc per aquells mateixos que ahir hi veien un perill per l'expansió individual, així es, per la llibertat mateixa; perquè s'han convenut de que les idees socialistes avansen sense coartar l'iniciativa particular, sense ofegar l'originalitat, sense impedir l'escat d'idees profitoses. La equitat no pot ser mai tirania, com no pot serho mai la cultura, ni quan es precis apel·lar a medis despòtics per imposarla. El socialisme no es pas un sistema d'unificació brutal del que ens ha guem de penedir anyorant l'antic estat de coses. El socialisme es l'igualtat de possibilitats de tots els homes enfront de l'actual organització inarmònica, enfront d'aquest ordre aparent i paradoxal que convé als més forts, que'ls més forts mantenen a ultrança per impedir l'adveniment del nou ordre, del ordre veritable, que es antinòmic am la desigualtat.

Tenen raó els que diuen que la necessitat a qué respón el socialisme no es pas dels nostres dies. El problema social es de tots temps. Aquesta afirmació es exactíssima; mes nosaltres no li donem pas el sentit ni en treiem les conseqüències que'ls conservadors ne treuen. Per ells aquest fet vol dir que no'ns hem pas d'alarmar amb els aveniments socials de la nostra època, que'ls remeis proposats són utòpics, puig se tracta d'un conflicte natural, vell com la terra i que cessarà quan la vida de la terra s'extingeixi, i que les coses, després de trastorns passatgers, tornaran a quedar com avans o encare pitjor. La lluita per ells es entre rics i pobres; mentres que per nosaltres la lluita es entre homes. I si bé es cert que's tracta d'una qüestió que de tots temps ha existit, no es pas menys cert que ara té un caràcter violent i peremptori que mai havia tingut. Tampoc la violència de les revoltes es d'ara: n'hi ha prou amb esmentar en la antigüetat les revoltes dels Gracos a Roma i en els temps mitjos la guerra dels nostres coratjosos pagesos de remensa, que, com sabeu, tingué lloc prin-

cipalment en aquesta província, contra aquelles servituds que no'ls diferenciaven pas dels antics esclaus, i entre les quals hi havia, com ningú de vosaltres ignora, el refinat i barbre mal ús que facultava al senyor feudal per posseir lo més sant que hi ha a la terra: per gaudir de la virginitat de la dona tot just casada.

Mes les reivindicacions socials en aquests i altres casos varen ser efímeres. Per plantejar la qüestió com era de llei fou precis el reconeixement de la personalitat humana, fou necessari enderrocar les monarquies patrimonials, abatere el poder dels nobles i reduir la religió als afers purament espirituals que li pertocuen.

L'home-cosa dels romans, demunt del qual hi havia dret de mort i vida, gracies al cristianisme va passar a ser servo de la gleba. S'havia donat un pas, mes la condició del pobre no havia pas canviat gaire: en el fons continuava esclau. La cadena era fortament forjada. L'Evangeli era ineficàs per donarli els drets que li pertanyien—qué dic ineficàs?—l'Evangeli, contra el pensament de Crist, assegurà el predomini del ric, d'aquells de qui el mestre de Genezareth va dir que'ls hi seria més difícil entrar al cel que passar un camell pel forat d'una gulla. Fou precisa la Revolució Francesa, que vingué a invertir-lo d'altres drets, i després am la naixença de la gran indústria el servo va passar a ser proletari. L'obra tampoc era acabada. La gran Revolució del 93 encare mantenia en part l'esclavitut—consentida sempre per l'Església del Redemptor—, l'abolició de la qual ha sigut la gloria més esplendorosa de la Democràcia en la segona meitat del darrer segle. A tots els pensadors s'imposà la necessitat de completar la conquesta política am l'integral dret a la vida, i així foren construïts els diferents sistemes socialistes, i comensaren, a partir de la humil cooperativa dels treballadors de Rochdale, les organitzacions obreres, que avui han assolit una forsa vasta i formidable—com la Confederació General del Treball a Fransa, que té incrits més de 50.000 socis que paguen tots cuota.

No, el problema social no es pas d'avui. Sempre s'han detingut a estudiarlo els sabis i els cors bons, inspirant desde l'Atlàntida de Plató i l'Utopia de Tomás Moro a la Ciutat Socialista de Emile Zola. Sempre hi han hagut miseries i els homes han pensat sempre en millorar la llur trista sort; però la visió del malestar mai havia sigut tan clara i tan atormentadora com en els nostres dies. La promesa d'un cel ont ens serien compensades amb escreix les penes i privacions d'aquesta vida ja no aconsola a ningú, i la resignació ha deixat de ser un arma eficàs perquè els rics poguessin usar i abusar sense temences ni inquietuts dels béns que posseeixen. Els homes han mirat més cap el nostre món, han sentit la voluntat de viure, i revoltant-se contra la injustícia han demanat la terra per tots. Aquest estat de coses ha produït els sistemes qualificats d'utòpics, entre els quals, com tots sabeu, el que ha tingut més adeptes es el del apòstol Karl Marx, i les obres econòmiques que tranzi-

geixen més o menys am l'organització present, i les sangnantes accions com la del 48 a Fransa, en que una trágica multitud de proletaris va llensarse desesperada al assalt del benestar, del ideal rojament somniat.

No hi ha pas hagut cap escola que's sustragués al problema candent i a l'abstenció, i al «deixeu fer, deixeu passar» ha succeït l'intervenció. Tothom ha vist que la caritat era precària per resoldre el problema, tothom ha tingut l'evidència de que, després de dinou sigles de predicació del Evangeli, les coses, si fa o no fa, continuaven com avans. Catòlics i protestants, ateus i deïstes, creients i escéptics s'han interessat en la qüestió social, i han nascut diverses institucions, ja no pas am fins exclusivament benèfics, que suposen sempre l'idea de caritat i desigualtat, sinó amb un alt objectiu de solidaritat social.

El Papa Lleó XIII va comprendre am la seva fina perspicàcia que'ls catòlics no havien pas de créuar-se de brassos davant el trasbalsament que podia venir i que, per consegüent, havien de treballar per fer menys penoses les condicions en que viu l'immensa majoria dels homes perquè uns pocs beneficiïn injustament de lo qu'ells produeixen; i desde allavors els catòlics de nacions com Bèlgica i Nord-Amèrica han col·laborat en l'obra, empresa per diversos camins, de transformació social. Els catòlics d'aquí han volgut seguir l'exemple, però els resultats han sigut negatius, perquè ells són els catòlics del món que menys s'inspiren en els preceptes evangélics, que més serveixen als poderosos, portant sempre als actes llurs el fanatisme dels que no han volgut saber res de les renovacions humanes i s'han petrificat en el dogme i en la concepció materialista de Déu.

L'obrer vol lo que li pertoca, aspira a que se li fassi justícia, li repugna tot lo que d'aprop o de lluny s'acosta a l'idea de caritat, i desconfiant d'uns i altres ha fugit i tot de la política, seguint al peu de la lletra la màxima marxista que diu que «la redempció dels treballadors ha de ser obra d'ells mateixos», i oblidant que'ls intel·lectuals també són obrers com ell els ha mirat am prevenció. Aquests, per la seva banda, s'han desentés de les qüestions obreres. Am l'anarquisme i la desconfiança dels uns, i l'abstenció criminal dels altres, ha pogut continuar el domini d'una burgesia ignorant i egoïsta.

Nosaltres no estem pas pels procediments revolucionaris com a sistema.—La revolució es predica amb una exclusivitat que sembla un fi i no un medi al que es dolorós haver de recorre.—Tampoc estem pel socialisme insincer i oportunista dels partits de dreta—el socialisme burgès d'un Cambó, per exemple—; però mentrestant crec que no hem pas de rebutjar, crec que hem de veure am gust tota millora, vingui d'allà on vingui. Tant de bó els nostres catòlics, identificant-se am l'esperit de la época moderna, abandonessin llurs afanys de dominació i llurs fanatismes! Tant de bó fos possible a Espanya aqueixa tolerància que fa que als Estats Units un bisbe catòlic i un bisbe luterà puguin pendre part conjuntament en una obra social o cultural! Si els catòlics d'Espanya, llevat d'algunes excepcions, no fossin tan ignorants, per comptes de menassar am ridicules guerres civils perquè s'autorisa a les religions dissidents que posin l'emblema respectiu en llurs temples, aprenguessin en les paraules d'un monsenyor Ireland, d'un monsenyor Gibbons o d'un pare Loisy, altre fora el nostre estat social, no existirien pas les cegues i destructores passions que avui ens llisten als uns contra els altres, el malestar no seria pas tan agut i no esclatarien pas les commocions que sovintment porten la perturbació al

nostre poble. Per desgracia no podem esperar res d'aixó dels que encare ensenyen que'l lliberalisme es pecat, d'aquells que crucificaren al bondadós i gran mossén Cinto, fusellaren a Rizal, s'han desfet den Ferrer per no desfersen mai més i are parlen de canonisar al que un temps fou el famós pare Claret!

Si la resolució del problema social ha de ser feconda, hi ha d'haver pau en les ànimes; més segons com se viu y com se treballa aquesta pau es ben difícil d'assolir. No s'ha pas de ser gaire observador per veure que la miseria es mala consellera: es natural que porti l'odi i desperti els mals instints. Aquesta dolça pau que molts invoquen no es pas possible a Espanya, ont els fusells fan de pacificadors, ni es possible en els nostres germans russos, sotmesos als treballs més inhumans, a les vexacions més oprobioses, a un regim mitjval; però, en cambi, es natural en pobles com Anglaterra, en un ambient de llibertat i de justícia, am governs paternals, representants lligitims del poble, que van realisant am savia ordenació els anhels dels treballadors.

Espanya es un poble intermitj, que no podriem pas compararlo, sense exageració, am Rússia, però que es trova fora de la civilització occidental. I si no pot aparellarse am l'imperi rus no es pas perquè els nostres reaccionaris no ho hagin procurat; més hi ha que tenir en compte que Espanya s'ha batut per la llibertat durant tot un sigle, desde les glorioses Corts de Càdiz a la Revolució de Setembre, i per altre part, hi ha que tenir present que quan els intel·lectuals i les classes mitjcs no han sabut continuar l'obra comensada pels nostres pares, l'acció internacional del socialisme, cada vegada més efectiva, s'ha deixat sentir sempre, am més o menys forsa, intensificant-se, com tots sabeu, amb una potencia inconeguda fins avui, quan l'abominable i estúpida repressió dels fets de Juliol. Esperansém que aqueixa intervenció dels sabis i dels obrers tornarà a exercirse quan convingui, i potser convindrà aviat, perquè el poble espanyol no es pas lliure encare, i no es lliure perquè està depauperat i es ignorant: es com un menor sotmés a una tutela que no s'acaba mai. Es per aquets medis, am l'embranchida salvadora de fora, per l'acció del socialisme, que deixarem de ser un poble intermitj entre la ciencia i la barbarie, incorporantnos definitivament a la civilització occidental.

Desinteressarse del problema social, obrar com si visquessim en el millor dels mons, negar sistemàticament la raó als que pugnen per sortir del esclavatje, es una tonteria i es un crim. Perquè, com ha remarcat un notable economista italià, aquest problema «el tenim al nostre costat y al nostre entorn; el sentim i el coneixém en la confosa agitació de la desgraciada multitud, en el crit de dolor de milions de famolencs, del poble sumit en el pauperisme i en el fanc de la barbarie; en el salari insuficient, en les crisis comercials, en els sufriments dels obrers am motiu de les revolucions industrials; en les coalicions, en les societats de previsió i de socors mútuus; en els bancs de crèdit popular, en les cooperatives... en tots aquets signes del temps, en totes les múltiples manifestacions d'una vida que s'acaba i d'una nova vida que neix.»

No podem pas farnos sorts an aquets clams, no podem pas deixar de sentir el manament cordial de la solidaritat humana. Si volém ser homes del nostre sigle, si volém que la nostre ànima consoni amb el ritme del temps en que'ns ha tocat viure, no hem pas d'adoptar una actitud apart, ni ens hem d'accontentar am conquistar llibertats polítiques. Els drets individuals, l'autonomia de la consciència, no signifi-

quen gran cosa si no tenen per complement les conquestes econòmiques. Un home sols es lliure de d'ob dintre d'una organització armónica, que atengui a tots els factors socials i en la que les tributacions siguin progressives i el treball sigui equitativament retribuït. Donantse compte d'aquesta veritat els obrers no han anat a engrossar els partits en que no han vist un contingut social. Per no tenir aquet contingut, en els seus comensos els partits catalanistes de dreta i esquerra no han fet gaires adeptes entre'l poble. Les multitudes, veientse abandonades, han professat un anarquisme que empitjora la situació o han seguit als que més coses els prometien, encare que després no ho complissin. Té explicació aquesta conducta, y nosaltres no li retreïm pas: ens limitém a constatar-la.

El problema social porta en sí molts altres problemes. S'equivoquen els que es figuren que comprén solsament lo que fa relació al aspecte econòmic de la vida, i creuen que no més es tracta de resoldre necessitats d'ordre material. Cal remarcar aquest error y fer veurer la complexitat de la qüestió. Com ha dit l'eminent Azcárate «el problema social baix l'aspecte econòmic es el problema de la miseria, baix el científic, el de la ignorancia, baix el religiós el de la impietat o de la superstició, baix el moral, el del vici...»

Hem d'anar, per consegüent, contra la miseria, contra l'ignorancia, contra l'impietat i la superstició, contra el vici... La feina es immensa: es tracta de la llibertat integral del home. Un home ignorant, un home viciós, un fanàtic d'aquesta o d'aquella doctrina, jamaí es lliure, baldament les lleis li reconeguin tota mena de drets. L'home primer ha de viure del producte del seu treball; després ha de ser instruit, i ha de ser tolerant, i ha de ser moral. Aquestes tres aspiracions les inclou totes el problema cultural. Hi ha, per lo tant, dugues qüestions: una de justícia, que es la primera, la que no admet espera; l'altre, de educació. Simultàniament hem d'encaminar els nostres esforços a les dugues, sense sacrificar mai la justícia a la falta de cultura. Aquesta cultura no podem pas invocar-la com a condició previa, no tenim pas dret a exigir-la, car no hem pas facilitat al poble els medis d'adquirir-la. Els reaccionaris no li han donat aquets medis perquè es creien que'ls convenia mantenir-lo ignorant, i, per altre banda, forses homes de pensament que figuren en els partits avensats no s'han pas posat a meditar davant aquet cas trágic; i mentres aquells s'han oposat a l'establiment d'escoles civiques, on s'instruïa a tots els ciutadans, els altres, am condicions per serne, no han volgut ser mestres.

CARLES RAHOLA

■ ■ ■

Notes polítiques

L'actitut del C. d'U. R. de Girona

En la reunió del Centre d'Unió Republicana, davant la diversitat de parers, va acordarse una fórmula intermitja de lo que's proposava, o sigui ingressar en la Conjunció republicana-socialista, sense integrar el partit català d'Unió Federal Nacionalista Republicana.

Aquest acord tant desacertat, ha sigut comentat per en Pere Corominas, en una carta oberta, que reproduïm: a pesar de aixó, nosaltres també devem ferhi un comentari.

La unió que anava a ferse entre els republicans de Girona, formant tots plegats un nucli sol, per adherirnos a l'esquerra catalana—prescindint dels radicals que no

tenen cap forsa positiva ni cap mentalitat indubtable—era una unió imposada no per circumstancies passatgères i incidentals, sinó en virtut d'una corrent d'armonia i de compenetració, veient la realitat de que estavem defensant unes mateixes doctrines i un idéntics ideals, i que sols petites circumstancies de moment podien farnos semblar distanciat.

A n'aquesta unió de forses republicanes, el nacionalisme republicà hi entrava ab un gran anhel de ferhi activitat i de ferhi acció: cap recel mermava la confiança que tenia posada en l'acció política que l'esquerra catalana podia desplegar a Girona: oferia tot el conjunt de joventut que a la nostra ciutat el caracteriza, i sols esperava demanar llocs en el treball, en la lluita, en la propaganda, per acrisolar la bona fe, la perseverancia, la dignitat política, que'l conduïa al volguer ingressar, juntament ab tots els matisos republicans de Girona, dintre'l partit d'Unió Federal Nacionalista Republicana. Per aixó, ab sentiment s'hi ha vist el resultat de la reunió del Centre d'U. R., condolguentse de que no's porti a terme aquesta aspiració; perquè, demà que les necessitats polítiques desenganyin als que avui han predicat la disgregació i la rancunia entre republicans, i aspirin a la germanor que avui han menyspreuat, tal volta allavors hi hauran obstacles, sinó de dignitat, d'antecedents polítics, per poguer agermanar la nostra acció ab la seva.

Lo que ha mogut a algun element, discol, de matisarse enemic de l'esquerra catalana, ha sigut, més que'l seu personal servilisme per un home que representa una política incongruenta i sempre desorientada, un sentiment de menyspreu davant de tot lo que sigui català, de lo que representi renunciar a trossejar la llengua castellana, davant de tot lo que porti un perfum del sentiment patri que sentim nosaltres per Catalunya. Però, a n'aquestos, no pot pas arriarhi cap odi, cap menyspreu, cap desconsideració nostre: els cataloguem dintre'l conjunt dels que inspiren llástima, i deixem que perduri la seva acció, que ha de ser tan estèril com grotesca.

No volem raonar sobre l'actitut anfibia en que ara s'ha posat el Centre d'U. R.; admirablement ho ha exposat en Pere Corominas: nosaltres, per acabar, no més ferem una observació: Qualsevol republicà dels del Centre que s'han manifestat contra l'esquerra catalana, al analisar les Bases constitutives perquè aquest partit se regeix, en quina hi ha trovat disconformitat? Segurament que en cap, perquè no hi ha programa polític més seré, més sincer i més apli que'l nostre. Allavors, per que se'n declara enemic? en quina raó basa la seva repulsió a l'esquerra catalana? I per un home, o dos, o tres, o deu, que no saven dir si estan o no conformes ab un pograma polític, per no entendrel o no coneixel, ens hem de veure, els republicans de Girona, potser en dies no llunyans, enfront els uns dels altres? Si aquest cas arriba, la culpa no serà pas tota nostra.

—Siguent cada dia més gros el nombre d'aliments i begudes falsificades, l'illustrat farmacéutic d'aquesta ciutat don Salvador Murtra ha cregut convenient ampliar la «secció d'anàlisis» del seu laboratori particular, aont podran practicar-se además de anàlisi d'orina tota classe d'anàlisi de aliments i begudes, en especial de llets, vins i farines, contant pera ferho ab els aparells que aconsella la moderna ciencia que per aquest obgecte ha adquirit després de visitar els laboratoris municipals de París, Madrid i Barcelona; lo que posa en coneixement dels seus clients i públic en general. Farmacia Murtra: Rambla d'Alvarez, Girona.

Literatura

L'legia dels vells ritmes

Trilema immortal

*Són com llanties apagades
en l'altar d'un Sacrament
tres paraules consagrades
ab la sang d'amarce torment;
són com roses mitg badades
en la clau del firmament.*

*Es la fe vensuda un dia
com record de fet sangnant;
crudeltat d'una ironia
pesant sobre l'agonia
de l'exangüe caminant.
Es licor de gota encesa
condensada ab malvestat;
base de solemnia tristesa;
dòric temple abandonat;
pau morenta d'un asecta
qui no diu ses oracions;
melangia del profeta
que en vá cerca en la nit quieta
secrets de revelacions.*

*L'Esperansa que ja es morta
té acrituts de divi stramp
quin ritmar ja no aconhorta;
cedre antic de branca forta
derrumbada per un llamp.
Es la testa ensangrantada
que immortal, a cada aubada
flamareja en Orient:
es la mà despietada
que en l'espallila llitzerada
fuejeja eternament.
Es el bras qui crudel ferra
l'agonia del caigut;
es l'estigma d'una guerra
que al Poeta té vensut;
es la fosca amenassanta
ont sanglota'l condemnat
presentint com s'ageganta
negrament l'eternitat,
que enigmática i concienta
va avensant lenta, molt lenta.*

*Es l'Amor perdut un diu
com un pàlid madrigal
dessañgant melanconia;
es heroica sinfonia
devinguent toc funeral.
Es l'irònica escultura
d'Afrodita, triomfant
sobre l'algida tortura
del Poeta agonitzant.
Es l'engany que fa a la vida
com reflexe d'un anhel;
es la llàgrima estingida;
es la testa adolorida
que s'aixeca cap al cel.*

*Són com llanties apagades
en l'altar d'un Sacrament
tres paraules consagrades
ab la sang d'amarce torment,
són com roses mitg badades
en la clau del firmament.*

AGUSTÍ ROCA SOLÉS

Institut Mèdic-Social de Catalunya

La sexta conferència organitzada per l'Institut Mèdic-Social de Catalunya en l'Ateneu barceloní, a càrrec del Dr. Comas Camps, interessà vivament l'auditori i fou molt aplaudida. Amb ella demostrà l'Institut la seva identificació amb els treballs científic-socials que's realitzen a l'extranjer, i l'importància dels quals es cada dia més intensa. La lluita contra les falsificacions es, en efecte, un dels problemes humanitaris per la solució dels quals deu treballar amb més afany la Medicina social; i fins en el mateix terreny pràctic ¿qui millor que'l metge per dirigir-la i enfortir-la, quan a diari toca sos danyosos resultats?

El Dr. Comas Camps deixà de costat l'aspecte econòmic del frau, fixant-se en el biològic, sens dupte el més important, i analisà sos efectes d'insuficiència nutritiva

va i de toxicitat. Així, per exemple, l'home qu'ingereix 100 grams de pa hidratat a l'excés, no pot obtenir les calories (265) de 100 grams de pa normal; el qu'ingereix 100 grams de xocolata adulterat amb l'addició de féculs, terres argiloses, &c, i sense el tant per cent normal de bon sucre y cacao, no pot en el seu treball comptar amb les calories (480) igual quantitat de xocolata sà i s'exposa, en la seva confiança enganyada, l'empobriment de son organisme i a la consegüent autofagia. Si els 100 grams de pa són fabricats amb farines inferiors, a les que es precis afegirhi salum pera blanquejarles, al factor d'insuficiència nutritiva s'afegeix el de la toxicitat. Hi ha, doncs, en l'adulteració alimentícia nutritiva un frau de vida en quantitat i un frau encara pitjor, de contra-vida o enmetzinament. El disertant estudià diverses alteracions en el pa, llet, café, ous, conserves alimentícies, mantega, etc., exposant els medis més pràctics per al seu descobriment, i sollicità el concurs de l'opinió pública per al triomf d'aquesta campanya.

Noves

De l'Ajuntament.—Dimars passat a dos quarts de quatre se celebrà sessió de primera convocatori baix la presidència del senyor Alcalde i ab assistència dels regidors Srs. Fabrellas, Criañas, Amich, Canet, Catalá, Puig, Peya, Bassols, Oviedo i Bellsolá.

S'aprova l'acta de l'anterior com també una serie de factures i una renglera de jornals pendants de pago que importaren 2.089. Aprovaren per unanimitat el gastos de la forada al Pasteral que de moment pujen 882'40 pessetes.

S'aprova una certificació d'obres de fusteria practicades a l'Escorxador per don Francesc Guinó.

OBRES.—Se permet que'n fassi en una casa del carrer de L'Argenteria a donya Francisca Font; en els carrers de Lorenzana i Pujada de Sant Feliu a don Narcís Pla.

INSTANCIES.—Una de donya Assunció Cassals, demanant una pròrroga en el contracte d'arrendament de les Peixeteries i passà a la Comissió.

MOCIONS.—El senyor Bassols proposà a la Corporació que mostri el seu agraiment envers la senyora viuda i fills de don Francesc Burés ab motiu dels obsequis rebuts pels convidats a la forada del Pasteral.

El senyor Puig demana novament la construcció d'un lloc adequat pera depositar el peix.

El senyor Bassols demanà se fassin uns trajos d'estiu per als porters de la casa.

El mateix senyor, observà que fora convenient que la Comissió mixta que estudiava la manera de suprimir els Consums, abandonés els seus treballs perquè el Govern ja ho ha solucionat (!).

El senyor Catalá, no ho creu convenient i diu que moltes vegades s'ha vist que una llei votada en el Congrés, no ha passat en el Senat i que per aixó entén deu continuar els seus estudis la Comissió.

La presidència opina, que s'espera la resolució que tindrà el projecte, tota vegada que no es molt llunyà el primer de Juliol, que segons sembla, deurà aquell estar aprovat pel Govern.

S'aixecà la sessió.

El diumenge passat va reunir-se a Girona la Junta provincial del cens i com era de preveure, ab arreglo al article 29 de la vigent llei electoral va ser proclamat diputat provincial per el districte de La

Bisbal nostre distingit amic i correligionari el ferm nacionalista republicà de Sant Feliu de Guixols don Josep Iria Bosch. No cal dir que'ns complau infinitament i des de aquestes columnes felicitem sincerament als federals nacionalistes del districte de La Bisbal per haver fet recaure la elecció a persona de tants mereixements i de mèrit indiscutible dintre del partit.

Diuenge passat tinguerem el goig de tenir entre nosaltres, als distingits amics i notables artistes senyors Lluís Bagaria, Humbert, Padilla, Barrau i Muñoz, aixís com també al conegut editor senyor Domènec (fill) i al redactor del *Mercure de France* i arxiver de Perpigná Mr. Marcel Rubin.

En la seva curta estada a Girona, visitaren el musseus i llocs més notables de la població, quedant satisfets del seu viatge.

Una acusació de mala intenció dirigida contra nosaltres per *La Regeneración*, per haver reproduït d'*El Poble Catalá* un article sobre uns textos antics en venda pel cabilde de la Seu d'Urgell, ens obliga a confessar que jamai cap parcialitat podrà trovar-se en nosaltres, en dretament de la justícia, i que no'ns dol manifestar la nostra satisfacció per haverse quedat, pots ser gracies als articles d'*El Poble Catalá*, els manuscrits en venda, hostatjats encara a Catalunya.

La mateixa sinceritat desitjariem veure en els demés periòdics locals en altres questions, com per exemple, respecte les cases den Pau Iglesias.

L'apludit tenor fill d'aquesta ciutat i distingit amic nostre Amador Famadas ha passat alguns dies entre nosaltres.

Junt ab ell també ha estat a Girona un altre novell artista líric en Josep Franc.

Segons tenim entés es molt probable que aquesta visita tingués com a conseqüència l'organització d'una notable companyia d'òpera italiana que ab la cooperació de tan notables artistes actuaria a Girona en les vinents fires i festes de Sant Narcís.

Hem rebut un exemplar de la novela «Dues germanes» que acaba de publicar l'escriptor Antoni Vallanrada.

Ens en ocuparem degudament, i agraim la deferencia.

Durant els dies 4, 5 i 6 de Juny, tindran lloc les fires i festes de cinquagesma a La Bisbal. L'extensió del programa no ens permet publicar, abarcant, com a principals festeigs sardanes, balls, concurs de sardanistes, concerts, funcions en diferents societats focs d'artifici i l'ascensió d'un

montgolfier. Sembla que seran molt concorregudes.

Per ordre governativa han sigut tancades totes les escoles de primera ensenyansa ab virtut de l'epidemia de xarrampió que havia pres algunes proporcions a la nostra ciutat.

Dijous al matí va celebrarse a cala Ciutat una reunió convocada per el senyor Alcalde al obgete d'acordar la celebració de festeigs ab motiu del Congrés Agricol que ha tenir lloc a Girona els dies 15, 16, 17 i 18 del més vinent.

El XIV Congrés de la Federació Agrícola Catalana-Balear que se celebrará a Girona, els dies 16, 17 i 18 del vinent mes, desenrotllará el següent programa:

Dia 16. Al mitgdia, sessió inaugural; a dos quarts de quatre de la tarda, primera sessió desenrotllant les ponencies «Boscós en general», «Constitució econòmica dels boscós» i «Pastures en els boscós», els senyors marqués de Camps i Pons i Tusquets.

Dia 17. A les nou del matí, segona sessió desenrotllant les ponencies «Producció del suro» i «Millorament del suro», els senyors Joan Torrent i Josep Noguera; al mitgdia, repartiment de premis del concurs de bestiar; a dos quarts de quatre tercera sessió acabant el seu treball el senyor Noguera.

Dia 18. A les nou del matí, quarta sessió desenrotllant les ponencies «Arbres de Ribera» i «Castanyedes i avellaners», els senyors Narcís Vilaseca i Tomás de Cendra; a les tres de la tarda, sessió de clausura.

L'Ajuntament prepara algunes festes, entre elles, una batalla de flors a la Divesa.

Les companyies carrilaires concediran rebaixes extraordinaries als congressistes, l'inscripció dels quals continua oberta en el local de la Federació, Portaferriusa, 21, principal, Barcelona, i a l'Ajuntament i Sindicat Agrícola d'aquesta ciutat. Les quotes són de 2'50 pessetes sense dret al llibre del Congrés, i de 5 ab dret al mateix. La de congressista honorari es de 25 pessetes.

AGUSTÍ GALLOSTRA SASTRERIA

(Besadó 2, i Peixeteries Velles 13)

Participa a la seva nombrosa i elegant clientela haver rebut ja el gèneros de la temporada d'istiu, recomenables per la seva bona qualitat i novetat.

IMPRESSA D' E. SIMÓ.—GIRONA

CLINICA DE RAIGS X

Fototerapia i Electroterapia

DEL ESPECIALISTA L. LOPEZ MURRAY

Ex-alumne de la Facultat de Medicina de l'Universitat i Hospital de Londres, i membre corresponal de la Societat Röntgen.

CONSULTA tots els dies, menys els diumenges i'ls festius, de 9 a 12 del matí en el carrer de Sant Antoni, 32, Figueres. Dotada ab aparells moderns, i a l'altura dels millors de la seva classe a Anglaterra, Alemanya i Estats Units.

TRACTAMENT de la tinya favosa, foliculitis de la barba, sicosis, (cura obtinguda ab una sola sessió) depilació del pel-moixi, cranc, queloides, lupus, linfo-sarcoma, llaga rodent, micosis fungoïda, leucèmia, linfoadenoma, lipoma, esplenomegalia, xantoma, neoplasmes, mioma, etc.

DIAGNOSTIC de fractures, luxacions, exóstosis, epifisitis, gomes sifilitics, estreteses de l'esòfag, de l'uretra i dels ureters, aneurisma de l'aorta, glàndules calcificades, fibrois, deformitats congènites, periostitis, osteitis, pedra en els ronyons i en les vies urinaries, tuberculosi i afeccions pulmonars, gota, necrossis, cossos estranys, presència o ausencia de les dents temporals o permanents, del cor en estat normal, aixamplat, fora de lloc, etc.

Nota. El tractament modern exigeix que'l malalt vingui a la clínica no més cada dotze dies.

EL SABÓ
VASCONIA
 ES EL MILLOR PERA RENTAR LA ROBA

EL SABÓ
VASCONIA
 ES EL MILLOR PERA RENTAR LA ROBA

≡ **EL SABÓ** ≡
VASCONIA
 ≡ **ES EL MILLOR** ≡
 PERA
 ≡ **RENTAR LA ROBA** ≡

EL SABÓ
VASCONIA
 ES EL MILLOR PERA RENTAR LA ROBA

EL SABÓ
VASCONIA
 ES EL MILLOR PERA RENTAR LA ROBA